

'Seksualno nasilje koje sam doživjela stavila sam u svoj film'

Razgovarao **DEAN SINOVČIĆ** Fotografije **PIXSELL**

Nakon što je 2019. glumila u hvaljenom filmu „Portret djevojke u plamenu“, Noémie Merlant postala je nova zvijezda francuskog filma. Dvije godine kasnije glumila je u filmu „Pariz, 13. okrug“ redatelja Jacquesa Audiarda, sada nominiranog za Oscara za film „Emilia Perez“. Već 2022. osvojila je nagradu Cesar, francuskog Oscara, za ulogu u filmu „Nevin“, a iste godine glumila je u filmu „Tár“ s Cate Blanchett koji je imao šest nominacija za Oscara. Prošla godina donijela joj je nove uspjehe, prvo je glumila u remakeu filma „Emmanuelle“, a zatim je režirala svoj drugi dugometražni film „Djevojke s balkona“, za koji je napisala scenarij sa Céline Sciamma, te glumi glavnu ulogu.

Film „Djevojke s balkona“ počinje se prikazivati u hrvatskim kinima 6. ožujka, a tim povodom, ekskluzivno za Nacional, razgovarali smo u Parizu s Noémie Merlant. Radi se o filmu koji žanrovski kombinira komediju s elementima horora. Radnja je smještena u Marseilleu, pakleno je vruće, a tri prijateljice uživaju u druženju u stanu. Ruby (Souheilila Yacoub) je seksualna radnica, Nicole (Sanda Codreanu) želi biti spisateljica, dok je Elise (Noémie Merlant) glumica koja je završila snimanje filma u kojem glumi Marilyn Monroe. Na toj vrućini privući će ih mladić koji živi preko puta njihova stana. Kada njih tri završe kod njega, doći će do kaotične situacije.

Nakon premijere filma koja je održana u Cannesu film je nazivan feminističkim, a Noémie Merlant tijekom razgovora objasnila nam je što stoji iza njezina feminizma i kako je do toga uopće došlo.

NACIONAL: Film „Djevojke s balkona“ bavi se vrlo ozbiljnom temom, često ga nazivaju feminističkim,

istovremeno je mješavina žanrova, od komedije do horora, pri čemu se ne libite pretjerivati. Zašto ste odlučili koristiti sve te elemente?

Volim pretjerivanja. Time su moji likovi u filmu slobodniji i mogu istraživati sve ono što žele. Zato sam koristila nekoliko žanrova. Ujedno sam željela prikazati stvari koje su dramatične i kroz

NACIONAL: Spominjete nasilje koje ste preživjeli, već ste govorili da ste preživjeli traumu koja je povezana s ovim filmom. Možete li reći nešto više o tome?

Mogu, kao žena prošla sam kroz puno nasilja. Nisu sve žene iskusile nasilje, ali puno njih jest. Kada to pitanje postavim ženama oko sebe, shvaćam da je jako puno njih iskusilo nasilje.

➤ Noémie Merlant, Souheilila Yacoub i Sanda Codreanu u filmu 'Djevojke s balkona' su prijateljice

koje sam i sama prošla. A sve je to lakše prikazati kroz humor. Humor je način na koji pokazujete da ste živi, da se smijete. Znači, kada ste žrtva, vi ne želite da vas ljudi vide kao žrtvu. Humor i komedija su jako oružje. Osim toga, kada želite da ljudi započnu razgovor o ozbiljnim temama, radite to uz pomoć humora. Što se tiče komedije i horora, njihovo kombiniranje dovodi do katarze, time na zabavan način bježite od nasilja koje ste iskusili. To je duhovita farsa.

Moje prvo takvo iskustvo bilo je kada sam imala 17 godina, počela raditi kao model, a fotograf me seksualno napastovao. Zato sam tu scenu stavila u film. Doživjela sam da me partner siluje. Kada sam razgovarala s meni bliskim ženama, s rođakom koja ima 18 godina, s tetom koja ima 70, sve su iskusile to da ih je partner silovao.

NACIONAL: Znači li to da ovim filmom tražite pravdu, možda čak i katarzu, nakon svega što ste, kao žena, prošli?

NAKON PREMIJERE U CANNESU, film 'Djevojke s balkona', koji je režirala i u kojem glavnu ulogu igra francuska glumica Noémie Merlant, prozvan je feminističkim, od 6. ožujka počinje se prikazivati i u hrvatskim kinima, a ona otkriva kako ju je inspirirala osobna katarza sa seksualnim zlostavljanjem

interview

Noémie
Merlant

Da, katarzu. Snimila sam ovaj film kako bih umirila i sebe i druge. I da postavim pitanje cjelokupnom društvu. Možda će strah prijeći na drugu stranu.

NACIONAL: Žena koju glumite u filmu traga i za slobodom i za požudom. Je li vaša namjera bila da stvorite neku vrstu prostora u kojem možete naći i slobodu i požudu u isto vrijeme?

Žena koju glumim u filmu usredotočena je na opuštanje kako bi se oslobodila ugnjetavanja. Postoji i trenutak kada traži i užitak. Dakle, to je početak nove ere, novih stvari. Da bismo istražili sebe i svoje želje, trebamo prostor za istraživanje, sigurno mjesto u društvu, okruženje koje nas ne kontrolira nametanjem straha i osjećajem krivice. O tome ovaj film govori, o slobodi, o činjenici da ne trebamo ostati u zadanom okviru, kao i o tome da društvo želi da se žene ponašaju na određeni način. Trebamo kršiti pravila.

NACIONAL: Je li vam sve to s ovim filmom bilo omogućeno zato što ste ga upravo vi režirali?

Željela sam režirati još od vremena kada sam pohađala glumačku školu. No znala sam da ne-

**'SA 17 GODINA
počela sam raditi kao
model, a fotograf me
seksualno napastovao.
Doživjela sam da me
partner siluje. Mnoge
žene koje poznajem
iskusile su to da ih je
partner silovao'**

mam prostora za to jer sam počela kao model, a ljudi vas vrlo često stavljaju u određene ladice. Bila sam model, postala sam glumica i nisam odmah mogla reći kako želim biti i redateljica. To je bilo previše. Zato sam se usredotočila na glumu sa željom da stvorim prostor za napredovanje. Čim, kao glumica, imate veću moć, tako vam se pružaju nove prilike. Kada sam dobila više prilika i više samopouzdanja uslijed više iskustva, režirala sam kratki film. A zatim još jedan. Istovremeno su žene redateljice dobivale sve više prostora. Tada sam osjetila kako je to trenutak kada mogu biti svoja, kako mogu dobiti novac i snimiti dugometražni film. Dobila sam priliku i odlučila da ću sa svojim partnerima i producentom Pierreom Guyardom snimiti ovaj film onako kako želim. Nadam se da ću nastaviti koristiti ovakve prilike.

NACIONAL: U tom kršenju pravila prikazali ste scenu kod ginekologa, ne sjećam se da se na filmu ikada eksplicitno prikazalo što se događa u četiri zida kada žena dođe kod ginekologa, Je li to tabu tema?

Da, mislim da je to tabu tema. Postoje mnoge stvari koje su tabu. Silovanje koje je počinio bračni partner je tabu. Kao i ginekološki pregled, sve što je povezano s golim ženskim tijelom je tabu. Golo žensko tijelo prikazuje se seksualizirano, ali kada je u pitanju menstruacija i slične stvari, onda se to ne prikazuje. A to je nešto prirodno, dokaz da smo ljudska bića, da smo žive. To je za mene zanimljivo, to je nešto kroz što prolaze žene. Zato je važno prikazati kako je biti žena u toj prostoriji, s tim muškarcem. To je trenutak u kojem smo mi, najčešće, dehumanizirane. Mi smo samo tijelo, slušamo komentare ginekologa koji nam govore kako trebamo biti sretni što smo zatrudnjele.

NACIONAL: U filmu prikazujete gola ženska tijela, ali na jedan vrlo feministički način. Je li vam to bila namjera, imati dosta scena golotinje u filmu, ali na feministički način?

Da, zato što ne mislim da je golotinja problem. Ako ćemo nastaviti misliti da je tijelo problem i da ga trebamo skrivati, umjesto da ga pokazujemo, onda i dalje imamo isti problem. Činjenica je da se ne možemo kontrolirati kada vidimo golo žensko tijelo. Uzbudjenje je normalna ljudska reakcija. I žene se uzbuđuju kada vide golog muškarca, i to je normalna ljudska reakcija. Cijelo vrijeme

stekla sam samopouzdanje. Naučila me kako da se borim za svoje ideje, stvarno mi je pomogla oko toga. Ona je i inače posvećena pomaganju žena, naročito u realizaciji njihovih ideja. Tako je i meni puno pomogla prilikom pisanja scenarija ovog filma.

NACIONAL: Vidljiv je još jedan utjecaj, onaj Pedra Almodóvara.

Velika sam obožavateljica Pedra Almodóvara, iznimno ga cijenim, osobito zbog njegovih prvih filmova u kojima žene nisu prikazane kao mit, kao ikone, prikazane su kao stvarne osobe. Volim način na koji koristi boje u svojim filmovima, volim i kako kombinira žanrove.

NACIONAL: Almodóvar se u Španjolskoj našao na udaru desnice jer se zalagao za prava imigranata. Ujedno, u govoru prilikom osvajanja Zlatnog lava u Veneciji podsjetio je na diktaturu Franca i slobode koje tada u Španjolskoj nije bilo. Desnica je pozvala na bojkot njegovih filmova. Događa li se u Francuskoj da desnica, koja također jača u vašoj zemlji, poziva na bojkot, recimo, feminističkih filmova?

Da, to se događa na društvenim mrežama, tamo dolazi do napada. Primjerice, u Francuskoj postoji portal Allociné na kojem ljudi ocjenjuju filmove i ostavljaju komentare. Kad je riječ o filmovima koji govore o pravima imigranata i o

feminističkim filmovima, ostavljaju se negativni komentari u želji da se umanjí značaj takvih filmova. Da, ekstremna desnica tada je jako aktivna na internetu.

NACIONAL: Kada govorimo o utjecajima, kakav je na vas imao pokret MeToo?

Zahvaljujući tom pokretu, shvatila sam zašto doživljam napade panike, zašto se osjećam potlačeno i zašto sam trebala reći „ne“ u mnogim slučajevima. Umjesto toga, na kraju sam bila povrijeđena. Pokret MeToo mi je, na neki način, otvorio oči. Pomogao mi je da promijenim svoje ponašanje jer nisam bila uvijek u stanju izraziti se, pomogao mi je da više otvorim oči, da se bolje zaštitim i koliki rizik preuzimam ako se odlučim na ovo ili ono. Dakle, pokret MeToo promijenio je mnogo toga u mom životu.

NACIONAL: S druge strane, Adèle Haenel, vaša partnerica iz filma „Portret djevojke u plamenu“, napustila je glumu na vrhuncu karijere jer se proteklih desetak godina nije slagala s nekim događanjima u francuskoj filmskoj industriji. Što mislite o njezinoj odluci?

Dovoljno je hrabra da to učini. Ona nije dobila ni pomoć ni podršku nakon što je prva progovorila o problemima u filmskoj industriji. Uvijek je teško kada ste prvi u nečemu. Dobila je više zlobnih komentara nego podrške i zato se više nije osjećala dobrodošlom u filmskoj industriji. A kada se ne osjećate dobrodošlom onda odlazite, što je grozno. Istovremeno, to je i vrlo hrabro jer je promijenila svoj život, a znamo koliko je teško promijeniti vlastiti život.

NACIONAL: Rezultat pokreta MeToo je i uvođenja koordinatora intimnih scena na snimanju filmova. Jeste li ga koristili na ovom filmu?

Koordinator intimnih scena daje svima sigurnost. Znam glumce koji ne vole da je oko njih puno ljudi dok se snimaju intimne scene. U tim trenucima na setu postoji dinamika moći između redatelja i glumaca, a takve scene moraju biti fluidne. To je poput kaskaderskih scena. Trebate nekog tko će vam pomoći da se osjećate sigurno, a ako se osjećate sigurno onda ćete pružiti više. Znam to iz iskustva, kada se, kao glumica, osjećam sigurno, onda dajem puno. Kada sam prisiljena na neke stvari, onda dajem manje. Važno je da imamo što više školovanih koordinatora intimnih scena. Na snimanju filma koordinatorica intimnih scena bila je žena koja je koreografkinja. Ona je razmišljala kako s govorom tijela možemo iskazati neke stvari. Način na koji se dodirujemo i gdje se dodirujemo. Sve smo mi razmišljale o tome jer kada više glava razmišlja, onda dođe do zanimljivih rezultata.

NACIONAL: Prije tri godine glumili ste u filmu „Tar“, u kojem je glavnu ulogu imala Cate Blanchett. Što ste tada naučili na snimanju tako hvaljenog filma?

Naučila sam da Cate Blanchett jako puno radi. Zaista jako puno. Osim toga, fantastično je vidjeti kako ponavlja scene i svaki put je ta scena bolja nego u prethodnom pokušaju. Genijalno. Naučila sam i koliko su važni detalji.

➤ Nakon 'Portreta djevojke u plamenu', Noémie Merlant postala je nova zvijezda francuskog filma

vidimo žene koje su seksualizirane i opsjednute muškarcima. To se neprestano ponavlja, što nije dobro. Nije dobro prikazivati žene koje kriju svoje tijelo i muškarce koji žele biti slobodni. Zato sam tražila način da snimim gola ljudska tijela, a da ih pri tome ne seksualiziram. To je bio moj cilj.

NACIONAL: Céline Sciamma je režirala ključni film vaše karijere „Portret djevojke u plamenu“, zajedno ste napisale scenarij za ovaj film. Kakav utjecaj Céline Sciamma ima na vaš život i vašu karijeru?

Ona mi je važna kao prijateljica, čak i važnija nego kao poslovna partnerica. Točno je da je film „Portret djevojke u plamenu“ promijenio ne samo moju karijeru, već i moj život. Taj mi je film otvorio mnogo novih prilika, ali je promijenio i moj pogled na život i društvo. Nakon rada s njom

**'NIJE DOBRO
PRIKAZIVATI ŽENE
koje kriju svoje tijelo
i muškarce koji žele
biti slobodni. Zato
sam tražila način da
snimim gola ljudska
tijela, a da ih pri tome
ne seksualiziram'**